

LEESHUIS

Grafemetoets: instructie voor de leerkracht

De *Grafemetoets* wordt afgenomen na eenheid 1 (Heks Snuifiepuifie) van thema 2 (Proeven & ruiken). De toets bestaat uit twee kaarten waarop de letters staan. De letterkennis wordt op twee niveaus getoetst: letters benoemen en letters aanwijzen.

Benodigheden:

Toetskaarten (1 en 2), scoreformulier, stopwatch en pen.

Instructie:

De toets wordt individueel afgenomen. Voordat u begint, vertelt u het kind wat er gaat gebeuren: *"Je krijgt straks een kaart met letters. Jij mag die letters gaan oplezen. Ik schrijf af en toe wat op, als jij aan het lezen bent. Als ik zeg dat je mag beginnen, ga je de eerste regel met letters lezen."*

U start met het kind de letters van toetskaart 1 te laten benoemen. U legt de kaart met de achterkant boven voor het kind neer en zegt: *"Draai de kaart maar om en begin met de eerste regel."* U wijst de eerste regel aan. *"Als je klaar bent met deze regel, ga je meteen verder met de volgende regels."*

Op het moment dat het kind begint met het lezen van de eerste letter, start u de stopwatch. Tijdens het lezen noteert u op het scoreformulier hoe het kind leest. Volg hierbij de aanwijzingen op het scoreformulier bij 'noteer achter de letter'. Wanneer het kind alle letters tot en met de 'b' heeft gelezen, stopt u de stopwatch en zegt u: *"Stop maar even"*. Hierna noteert u meteen de tijd op het scoreformulier.

Vervolgens legt u toetskaart 2 met de achterkant boven voor het kind neer. U zegt: *"De letters op deze kaart heb je nog niet in de klas geleerd. Je hoeft deze letters dus nog niet te kennen. Maar misschien zit er wel een letter bij die jij toch al kent. Misschien zie je een letter uit jouw naam of uit de naam van je vader, moeder, broertje of zusje. Zullen we eens kijken welke letters jij nog meer weet?"*

U laat het kind de regels een voor een doorkijken. U noteert de letters die het kind goed benoemt op het bijbehorende scoreformulier. Als het kind geen enkele letter kent, kunt u het eventueel geruststellen door te zeggen: *"Dat is niet erg hoor. Deze letters hebben we nog niet geleerd, je hoeft ze nog niet te kennen."*

Vervolgens legt u de toetskaart 1 weer ondersteboven voor het kind neer. U zegt:

"Nu gaan we het anders doen. Als ik het zeg, mag je de kaart omdraaien. Ik ga de letters noemen en dan mag jij ze aanwijzen op de kaart. Draai de kaart maar om."

U noemt nu in willekeurige volgorde alle letters op toetskaart 1. U noteert in de kolom 'aanwijzingen' op het scoreformulier welke letter het kind aanwijst bij de gegeven letter. Wanneer alle letters van toetskaart 1 op deze wijze aan bod zijn gekomen, noemt u de letters van toetskaart 2 die het kind correct kon benoemen. Ook hierbij maakt u de notaties op het scoreformulier.

Grafemetoets: toetskaart 1

aa	e	m	p	k	i
v	ui	h	r	eu	n
ij	a	d	s	ee	b

Grafemetoets: toetskaart 2

ei	ng	l	oo	ch	ou
f	w	uu	g	nk	u
o	sch	oe	t	au	ie
j	z				

Grafemetoets: scoreformulier

benoemen aanwijzen

Naam: _____ Aantal antwoorden: _____
 Groep: _____ Aantal fout: _____
 Datum: _____ Score (= aantal goed): _____

letter:	benoemen:	aanwijzen:	letter:	benoemen:	aanwijzen:
aa	-	-	ei	-	-
e	-	-	ng	-	-
m	-	-	l	-	-
p	-	-	oo	-	-
k	-	-	ch	-	-
i	-	-	ou	-	-
v	-	-	f	-	-
ui	-	-	w	-	-
h	-	-	uu	-	-
r	-	-	g	-	-
eu	-	-	nk	-	-
n	-	-	u	-	-
ij	-	-	oi	-	-
a	-	-	sch	-	-
d	-	-	oe	-	-
s	-	-	t	-	-
ee	-	-	au	-	-
b	-	-	ie	-	-
			j	-	-
			z	-	-
				-	-
				-	-

Tijd: _____ sec (t/m de 'b')

Tijd: _____ sec

- Noteer achter de letter:
- + bij direct goed gelezen
 - ± bij aarzelend gelezen (na lange tijd, via globaalwoord)
 - (..) bij direct fout gelezen, noteer de letter die het kind noemt
 - 0 als het kind niet tot een letter komt

Streefdoel:

Aantal goed: 100% beheersing (benoemen en aanwijzen) van de letters die tot en met eenheid 1, thema 2 (toetskaart 1) zijn aangeboden.

Tijd benoemen van de letters in de eerste rij: 1-1,5 sec. per letter, dus 18-27 sec. voor de hele rij.

Fonemendictee: instructie voor de leerkracht

Het *Fonemendictee* wordt afgenomen na eenheid 1 (Heks Snuifiepuifie) van thema 2 (Proeven & ruiken).

Benodigdheden:

Alle leerlingen hebben een schrift of een gelinieerd blaadje en een pen of potlood, afhankelijk van waarmee ze zijn gewend te schrijven. Er moet genoeg ruimte zijn om 18 letters te kunnen schrijven.

Instructie:

De toets wordt klassikaal afgenomen. Voordat u begint, vertelt u de kinderen wat er gaat gebeuren: *"We gaan letters schrijven. Ik zeg een woord en daarna zeg ik welke letter je op moet schrijven. Als je een letter niet weet, dan zet je een streepje. Schrijf de letters onder elkaar. Als je onderaan je blaadje bent, dan maak je een nieuwe rij naast de eerste rij."*

U dient de letters fonetisch uit te spreken, dat wil zeggen de letter 's' als /sss/ en niet als /es/. Bij de instructie staat de uitspraak van de betreffende letter aangegeven.

"We gaan beginnen.

1. *bal, schrijf op de b (spreek uit /bu/) van bal*
2. *negen, schrijf op de n (spreek uit /nnn/) van negen*
3. *aardig, schrijf op de aa (spreek uit /aa/-lange klank) van aardig*
4. *voet, schrijf op de v (spreek uit /vu/) van voet*
5. *uit, schrijf op de ui (spreek uit /ui/) van uit*
6. *pop, schrijf op de p (spreek uit /pu/) van pop*
7. *kikker, schrijf op de k (spreek uit /ku/) van kikker*
8. *soep, schrijf op de s (spreek uit /sss/) van soep*
9. *appel, schrijf op de a (spreek uit /a/-korte klank) van appel*
10. *hond, schrijf op de h (spreek uit /hu/) van hond*
11. *deur, schrijf op de d (spreek uit /du/) van deur*
12. *eend, schrijf op de ee (spreek uit /ee/-lange klank) van eend*
13. *is, schrijf op de i (spreek uit /i/-korte klank) van is*
14. *mama, schrijf op de m (spreek uit /mmm/) van mama*
15. *emmer, schrijf op de e (spreek uit /e/-korte klank) van emmer*
16. *ijsje, schrijf op de ij (spreek uit /ij/) van ijsje*
17. *rook, schrijf op de r (spreek uit /rrr/) van rook*
18. *jeuk, schrijf op de eu (spreek uit /eu/) van jeuk"*

Fonemendictee: scoreformulier

Naam: _____ Aantal antwoorden: _____
 Groep: _____ Aantal fout: _____
 Datum: _____ Score (= aantal goed): _____

1	b	-	10	h	-
2	n	-	11	d	-
3	aa	-	12	ee	-
4	v	-	13	i	-
5	ui	-	14	m	-
6	p	-	15	e	-
7	k	-	16	ij	-
8	s	-	17	r	-
9	a	-	18	eu	-

Streefdoel:

Aantal goed: min. 90% beheersing (min. 16 letters goed).

Woorden lezen: instructie voor de leerkracht

De toets *Woorden lezen* wordt afgenomen na eenheid 1 (Heks Snuifiepuifie) van thema 2 (Proeven & ruiken). De toets bestaat uit een kaart met drie rijen woorden. Iedere rij bevat tien woorden. De woorden van de eerste rij zijn huisleutelwoorden van thema 1 en eenheid 1 van thema 2.. De tweede rij bevat zogenaamde wisselwoorden, die in één letter afwijken van de huissleutelwoorden. De derde rij bestaat uit nieuwe woorden, die bestaan uit bekende letters.

Benodigheden:

toetskaart, scoreformulier, stopwatch, pen.

Instructie:

De toets wordt individueel afgenomen. Voordat u begint vertelt u het kind wat er gaat gebeuren:

"Je krijgt straks een kaart met woordjes. Jij mag die woordjes gaan lezen. Ik schrijf af en toe wat op, als jij aan het lezen bent. Op de kaart staan drie rijen woorden. Als ik zeg dat je mag beginnen, ga je de eerste rij lezen. Als je daarmee klaar bent, draai je de kaart om."

U legt de kaart met de achterkant boven voor het kind. U zegt:

"Draai de kaart maar om en begin."

Op het moment dat het kind begint met lezen van het eerste woord, drukt u de stopwatch in. Wanneer het kind na het eerste woord niet het tweede woord van de eerste rij, maar het eerste woord van de tweede rij gaat lezen, zegt u: *"Stop maar even. Je zou de eerste rij lezen, weet je nog? Kijk, zo (en hierbij wijst u van boven naar beneden de eerste rij woordjes aan). Wijs jij eens aan hoe je moet lezen? (Laat het kind de eerste rij van boven naar beneden aanwijzen.) We beginnen opnieuw."*

U legt de kaart weer met de achterkant naar boven voor het kind neer en zegt:

"Draai de kaart maar om en begin met lezen."

Op het moment dat het kind begint met lezen van het eerste woord, start u de stopwatch. Tijdens het lezen noteert u op het scoreformulier hoe het kind leest. Volg hierbij de aanwijzingen op het scoreformulier bij 'noteer achter het woord'. Wanneer het kind de eerste rij gelezen heeft, stopt u de stopwatch en zegt u:

"Draai de kaart maar om."

U noteert de tijd meteen op het scoreformulier onder de eerste rij. U zet de stopwatch weer op nul en zegt:

"Draai de kaart maar om en ga nu deze rij lezen."

U wijst hierbij de tweede rij woorden aan van boven naar beneden. Op het moment dat het kind gaat lezen, drukt u de stopwatch in. U volgt verder de procedure, zoals beschreven bij de eerste rij. Zo ook bij het lezen van de derde rij.

Afbreeknorm:

Wanneer het kind na 15 sec. er in het geheel niet uitkomt bij een woord zegt u:

"Hier staat (u leest het woord voor). Ga maar verder."

U breekt het lezen van de rij af wanneer het kind drie achtereenvolgende woorden niet kan lezen. Daarna laat u het kind de volgende rij lezen.

Woorden lezen: toetskaart

buik

kip

deuk

vis

reus

veer

kim

keer

bij

neus

aas

ruis

kar

rijp

pap

haan

vin

hem

reep

kaak

rijk

mes

bak

vaak

ijs

muis

min

kaas

maan

das

huissleutelwoorden

wisselwoorden

nieuwe woorden

Woorden lezen: scoreformulier

Naam: _____
 Groep: _____
 Datum: _____

buik	kip	deuk
vis	reus	veer
kim	keer	bij
neus	aas	ruis
kar	rijp	pap
haan	vin	hem
reep	kaak	rijk
mes	bak	vaak
ijs	muis	min
kaas	maan	das

Tijd: _____ sec	Tijd: _____ sec	Tijd: _____ sec
-----------------	-----------------	-----------------

Noteer achter het woord:

+	bij direct goed gelezen
(...)	bij direct fout gelezen; schrijf het woord op zoals het kind het leest
--- +	bij spellend goed gelezen
--- (...)	bij spellend fout gelezen; schrijf het woord op zoals het kind het leest
0	kind komt er niet uit; na 15 sec. door u voorgezegd

Huissleutelwoorden:		Wisselwoorden:		Nieuwe woorden:	
direct goed:	_____	direct goed:	_____	direct goed:	_____
spellend goed:	_____	spellend goed:	_____	spellend goed:	_____
totaal goed:	_____	totaal goed:	_____	totaal goed:	_____
direct fout:	_____	direct fout:	_____	direct fout:	_____
spellend fout:	_____	spellend fout:	_____	spellend fout:	_____
niet gelezen:	_____	niet gelezen:	_____	niet gelezen:	_____
Streefdoel:					
Aantal goed:	10	min. 8		min. 7	
Tijd:	max. 13 sec.	max. 60 sec.		max. 70 sec.	

Tekst lezen: instructie voor de leerkracht

De toets *Tekst lezen* wordt afgenomen na eenheid 1 (Heks Snuifiepuifie) van thema 2 (Proeven & ruiken). De toets bestaat uit een leeskaart met een tekst van in totaal 37 woorden. De tekst kan gelezen worden met de letterkennis, zoals die tot en met Heks Snuifiepuifie is aangeboden.

Benodigheden:

Toetskaart, scoreformulier, stopwatch, pen.

Instructie:

De toets wordt individueel afgenomen. Voordat u begint, vertelt u het kind wat er gaat gebeuren: *"Je krijgt straks een kaart waar een verhaaltje op staat. Jij mag dat verhaaltje gaan lezen. Ik schrijf af en toe wat op als jij aan het lezen bent. Je moet wachten met lezen tot ik zeg dat je mag beginnen."*

U legt de kaart met de achterkant boven voor het kind en zegt: *"Draai de kaart maar om en begin maar met lezen!"*

Op het moment dat het kind begint met het lezen van het eerste woord, drukt u de stopwatch in. Tijdens het lezen noteert u op het scoreformulier hoe het kind leest. Volg hierbij de aanwijzingen op het scoreformulier bij 'noteer onder/in het woord'. Wanneer het kind de gehele tekst heeft gelezen, stopt u de stopwatch. U noteert meteen de tijd op het scoreformulier.

Afbreeknorm:

Er geldt geen afbreeknorm. Als een kind er bij een bepaald woord in het geheel niet uitkomt, zegt u na 5 sec. het woord voor en noteert u onder het woord een '0'. U zegt daarna: *"Lees jij maar verder!"*

U wijst hierbij het volgende woord in de tekst aan. In het meest extreme geval kan het dus voorkomen dat u alle woorden van de tekst moet voorzeggen.

Tekst lezen: toetskaart

ik pak kaas in huis
kaas voor de muis

hee muis!
daar is de kaas
neem maar een hap van de kaas

de buik van de muis is dik
dik van de kaas
pijn in mijn buik!

Tekst lezen: scoreformulier

Naam: _____

Groep: _____

Datum: _____

Aantal woorden: direct goed: _____

 spellend goed: _____

totaal goed: _____

 direct fout: _____

 spellend fout: _____

 niet gelezen: _____

(37 woorden totaal)

tijd: _____ sec

ik pak kaas in huis

kaas voor de muis

hee muis!

daar is de kaas

neem maar een hap van de kaas

de buik van de muis is dik

dik van de kaas

pijn in mijn buik

Noteer onder/in het woord:

+

~~woord~~

woord+

~~woord~~

0

bij direct goed gelezen

bij direct fout gelezen

bij spellend goed gelezen

bij spellend fout gelezen

kind komt er niet uit; na 5 sec. door u voorgezegd

Streefdoel:

Percentage woorden goed: min. 85% (min. 31 woorden goed)

Tijd: max. 2,5 min.